

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17.05.1989, sp. zn. 20 Co 486/88, ECLI:CZ:MSPH:1989:20.CO.486.1988.1

Číslo: 21/1991

Právní věta: Stanoví-li mezinárodní smlouva důvody pro případné odmítnutí uznání a výkonu cizího rozhodnutí, nemůže soud rozšiřovat v rozporu se smlouvou tyto důvody poukazem na právní řád země, v níž je cizí rozhodnutí vykonáváno. Také při soudním výkonu rozhodnutí cizího soudu se postupuje podle ustanovení § 298 odst. 1 o. s. ř. s tím, že plátcům mzdy lze uložit, aby zároveň s prováděním a zasíláním srážek soudu sdělovali soudu měsíčně i dosažené příjmy povinného, aby soud mohl sledovat a kontrolovat správnost výkonu cizího rozhodnutí, jímž byla platební povinnost stanovena zlomkem, případně procentem mzdy (jiného obdobného příjmu).

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 17.05.1989

Spisová značka: 20 Co 486/88

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Smlouvy mezinárodní, Uznávání a výkon cizích soudních rozhodnutí, Výkon rozhodnutí

Předpisy: 97/1963 Sb. § 2 99/1963 Sb. § 276
§ 298 95/1983 Sb. § 54

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obvodní soud pro Prahu 2 nařídil podle pravomocného rozsudku městského lidového soudu v Č. (SSSR) výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy a důchodu povinného pro dlužné výživné za dobu od 4. 12. 1985 do 31. 12. 1987 v částce 28 284,75 Kčs a pro běžné výživné za dobu od 1. 1. 1988 nadále v částce rovnající se 1/4 všech příjmů povinného s tím, že pro dlužné výživné jsou postiženy 2/3 čisté mzdy, která zbývá po odečtení částky 450 Kčs, že tato částka se zvyšuje o 150 Kčs za každou vyživovanou osobu, které povinný poskytuje podle zákona výživu, pokud tato osoba sama nepožaduje výkon rozhodnutí pro tuto úhradu, a že zbytek čisté mzdy převyšující 2 400 Kčs po odečtení shora uvedených částek se srazí bez omezení a s tím, že pro běžné výživné budou oba plátcí provádět srážky ve výši 1/4 všech příjmů povinného za předpokladu, že tato 1/4 nepřekročí celkový rozsah srážek uvedený v ustanoveních § 276 – § 281 o. s. ř. Zakázal plátcům mzdy, aby povinnému platil výkonem rozhodnutí postiženou část mzdy, a uložil, aby sražené částky po právní moci rozhodnutí zasílal na adresu obvodního soudu pro Prahu 2 na účet uvedený ve výroku usnesení.

Proti tomuto usnesení podal odvolání povinný.

Především namítal, že soudní výkon rozhodnutí byl nařízen ve větším rozsahu, než je třeba k uspokojení pohledávky nezletilé oprávněné. Uváděl, že podle rozsudku, který je vykonáván, má platit 1/4 svého výdělku a nikoli 1/4 ze všech svých příjmů. V originále rozsudku je totiž uvedeno slovo „zarabotok“, což znamená právě jen „výdělek“ a nikoliv též důchod. Srážky nebyly omezeny na dobu vykonávaným rozsudkem stanovenou, t. j. do 18 let oprávněné. Dále namítal, že dluh na výživném vznikl zcela bez jeho zavinění, v podstatě jen proto, že československý soud neupravil v souvislosti s rozvodem jeho manželství s matkou nezletilé jeho práva a povinnosti k oprávněné, jmenovitě nerozhodl o výživném, které je povinen pro oprávněnou platit, a proto nemohl poukazovat oprávněné výživné, neboť jak Ústředí pro mezinárodně právní ochranu mládeže, tak i čs. banka odmítly transfer částek, které byl ochoten dobrovolně na výživné poukazovat, s tím, že transfer nelze bez pravomocného soudního rozhodnutí provést. Dále poukazoval na skutečnost, že o výživném muselo být soudně rozhodnuto jen proto, že čs. orgány znemožnily dobrovolné poukazování výživného. Stanovení výživného zlomkem v rozsudku sovětského soudu neodpovídá poměrům v ČSFR, kde je rozsudek vykonáván, a aplikace takového rozhodnutí vede k nespravedlivému postihu.

Dovozoval, že tím, že bude nucen splácet značný dluh, bude nepříznivě postižen jak on, tak i jeho rodina (je ženat a má tříleté dítě). Finanční situace jeho rodiny je ovlivněna tím, že manželka z důvodu péče o dítě dlouho nepracovala a v novém manželství splácí půjčky, které má na zařízení bytu. Konečně uvedl, že se hodlá spojit s matkou nezletilé oprávněné a domluvit se s ní na zrušení rozhodnutí o výkonu rozsudku, případně docílit změny vykonávaného rozhodnutí, neboť dítě, se kterým žije ve společné domácnosti, se dostává do horší hospodářské situace než oprávněná. Navrhl, aby usnesení soudu prvního stupně bylo změněno tak, že se nenařizuje výkon srážkami z jeho částečného invalidního důchodu, že se výkon rozhodnutí pro běžné výživné omezuje do 18 let oprávněné, že se nenařizuje a výkon rozhodnutí, pro běžné výživné a že se výkon rozhodnutí podle ustanovení § 266 odst. 1 o. s. ř. odkládá.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že odvolání povinného je částečně důvodné. Změnil proto usnesení soudu prvního stupně tak, že nařídil k uspokojení přednostní pohledávky oprávněné pro výživné za dobu od 4. 12. 1985 do 31. 12. 1987 v částce 28 619,40 Kčs a dále po dobu od 1. 1. 1988 do dosažení plnoletosti oprávněné za každý měsíc v částce rovnající se 1/4 čisté mzdy (jiného obdobného příjmu), která je plátcem mzdy povinnému poskytována, a 1/4 částečného invalidního důchodu, který je povinnému vyplácen, výkon rozhodnutí srážkami uvedené části mzdy, případně nemocenských dávek, na kterou přísluší povinnému právo vůči plátcovi jeho mzdy i vůči Úřadu důchodového zabezpečení, který povinnému vyplácel důchod.

V rozhodnutí odvolacího soudu bylo stanoveno, že mzda povinného je postižena do výše uplatněné pohledávky. Postiženy jsou 2 třetiny čisté mzdy, které zbývají po odečtení částky 450 Kčs z měsíční mzdy. Tato částka se zvyšuje o 150 Kčs za každou osobu, které povinný poskytuje podle zákona výživu, pokud tato osoba sama nepožaduje výkon rozhodnutí pro tuto úhradu. Zbytek čisté mzdy po odečtení shora uvedených částek převyšující 2 400 Kčs z čisté měsíční mzdy se sráží bez omezení. Částečný invalidní důchod povinného je postižen do výše uplatněné pohledávky. Postiženy jsou dvě třetiny důchodu.

V rozhodnutí odvolacího soudu bylo dále zakázáno plátcovi mzdy a poukazujícímu úřadu platit výkonem rozhodnutí postiženou část mzdy a důchodu povinného. Tento zákaz se vztahuje na mzdu povinného i u každé další organizace, u které je povinný zaměstnán. Sražené částky je třeba zasílat po právní moci na účet soudu prvního stupně (označený číslem) u SBČS. Plátcovi mzdy a Úřadu důchodového zabezpečení se dále ukládá, aby obvodnímu soudu pro Prahu 2 podávali zprávu o výši čisté mzdy a důchodu do vyúčtování mzdy a poukázání důchodu, a to každý měsíc, počínaje vyúčtováním mzdy (poukázáním důchodu) po 1. 5. 1989.

Z odůvodnění:

Podmínky pro uznání a výkon rozhodnutí v daném případě určuje mezinárodní smlouva, která byla vyhlášena vyhláškou č. 95/1983 Sb. Podle čl. 54 odst. 1 této smlouvy smluvní strany za podmínek stanovených ve smlouvě uznávají a vykonávají rozhodnutí vydaná na území druhé smluvní strany, a to zejména rozhodnutí justičních orgánů v občanských, pracovních a rodinných věcech majetkové povahy, jakož i soudem schválené smíry v těchto věcech, jestliže se týkají právních vztahů vzniklých po 9. 5. 1958, kdy smlouva vstoupila v platnost. Čl. 55 citované smlouvy stanoví mimo jiné i náležitost návrhu na výkon rozhodnutí. Podle čl. 58 odst. 1 smlouvy se výkon rozhodnutí řídí právním řádem smluvní strany, na jejímž území má být výkon proveden, a podle odstavce 2 téhož článku povinný může vznést u soudu, který nařídil výkon rozhodnutí, námitky jak proti jeho přípustnosti, tak i proti nárokům přiznaným rozhodnutím, avšak jen tehdy, je-li to přípustné podle právního řádu smluvní strany, na jejímž území bylo rozhodnutí vydáno. Podle čl. 60 smlouvy uznání a výkon rozhodnutí uvedených v čl. 54 může být odmítnuto jen tehdy, jestliže: a) podle právního řádu smluvní strany, na jejímž území bylo rozhodnutí vydáno, nenabýlo právní moci nebo není vykonatelné, s výjimkou rozhodnutí, která jsou vykonatelná před nabytím právní moci, b) podle právního řádu třeba jen jedné smluvní strany marně uplynula lhůta k výkonu rozhodnutí, c) navrhovatel nebo odpůrce se nezúčastnil řízení v důsledku toho, že jemu nebo jeho zástupci nebylo včas a řádně doručeno předvolání, nebo v důsledku toho, že předvolání bylo učiněno pouze veřejnou vyhláškou nebo jiným způsobem, který není v souladu s ustanoveními této smlouvy, d) bylo-li o téže věci mezi týmiž účastníky na území smluvní strany, kde má být rozhodnutí uznáno nebo vykonáno, vydáno již dříve rozhodnutí, které nabýlo právní moci, nebo jestliže orgán této smluvní strany zahájil již dříve řízení v téže věci, e) podle ustanovení této smlouvy a v případech touto smlouvou neupravených podle právního řádu smluvní strany, na jejímž území má být rozhodnutí uznáno a vykonáno, je k řízení ve věci dána výlučná pravomoc jejích orgánů.

V daném případě bylo vykonávané rozhodnutí vydáno soudem v SSSR podle čl. 30 odst. 3 citované smlouvy; jiné rozhodnutí čs. soudy v téže věci vydáno nebylo ani není zahájeno řízení v téže věci. Podle potvrzení městského lidového soudu v Č. (SSSR) byl povinný řádně předvolán a byla mu doručena žaloba. Jeho odvolání proti rozhodnutí vyhověno nebylo a rozhodnutí je pravomocné a vykonatelné dnem 22. 10. 1986. Návrh na výkon rozhodnutí obsahuje všechny náležitosti stanovené čs. právním řádem, je podán zákonnou zástupkyní oprávněné a byly k němu přiloženy doklady potřebné podle čl. 55 odst. 3 i příslušné překlady podle odst. 4 téhož článku. Návrh na výkon rozhodnutí došel soudu prvního stupně 15. 12. 1986 a lhůty k výkonu rozhodnutí jsou podle čs. právního řádu i právního řádu SSSR zachovány. Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že není dán žádný důvod, který by odůvodňoval odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí.

Poněvadž tu tedy je vykonatelné rozhodnutí soudu jako podklad pro soudní výkon rozhodnutí a návrh tento titul nepřekračuje, postupoval soud prvního stupně správně, když výkon rozhodnutí nařídil. Nelze přisvědčit odvolání povinného v tom směru, že výkon rozhodnutí byl nařízen ve větším rozsahu. Rozsudkem bylo povinnému uloženo, aby poskytoval na výživu oprávněné 1/4 ze všech druhů svých výdělků. S ohledem na ustanovení sovětského právního řádu, podle nichž výživné, které mají plnit rodiče, se vymáhá ve výši: na jedno dítě - jedna čtvrtina celkové odměny rodiče, ale ne méně než 20 rublů na každé takové dítě, je třeba při určení částky výživného, stanoveného zlomkem (v daném případě 1/4) všech druhů výdělků, považovat za jeden z druhů výdělků i částečný invalidní důchod povinného, který výdělek z pracovního poměru částečně nahrazuje.

Nařídil-li proto soud prvního stupně výkon rozhodnutí k uspokojení pohledávky oprávněné pro výživné za dobu od 4. 12. 1985 do 31. 12. 1987 pro částku nepřesahující 1/4 zjištěného příjmu povinného a částečného invalidního důchodu, postupoval správně. Pochybil pouze při výpočtu nedoplatku na výživném za tuto dobu. Z obsahu spisu je zřejmé, že čistý příjem obviněného za dobu od 1. 1. 1986 do 31. 12. 1987 činil 98 643 Kčs a za dobu od 4. 12. 1985 do 31. 12. 1987 činil 3 409 Kčs. Částečný invalidní důchod povinného za dobu od 1. 1. 1986 do 31. 12. 1987 činil 11 976 Kčs a

invalidní důchod za dobu od 4. 12. 1985 do 31. 12. 1985 450,70 Kčs, celkem tedy výdělek a důchod povinného za dobu od 4. 12. 1985 do 31. 12. 1987 činil 114 477,70 Kčs. Jedna čtvrtina z částky 114 477,70 je 28 619,40 a nikoli 28 284,75 Kčs, jak uvedl soud prvního stupně v napadeném usnesení. Pokud se týká doby od 1. 1. 1988, přehlédl soud prvního stupně, že vykonávaným rozhodnutím je stanovena povinnému povinnost platit na výživu nezletilé oprávněné jen do doby dosažení zletilosti, a tuto skutečnost nerespektoval. Dále pak soud prvního stupně v rozhodnutí náležitě nevyjádřil výši pohledávky na měsíčním výživném tak, že činí 1/4 mzdy, popřípadě jiného obdobného příjmu, který povinnému přísluší. Jak již bylo shora uvedeno, je třeba vycházet z toho, že pohledávka na výživném činí 1/4 všech měsíčních příjmů, tedy nejen mzdy, ale i příjmů částečně nebo úplně mzdu nahrazujících. Konečně pak nebylo napadeným usnesením přesně vyjádřeno, že pohledávka oprávněné činí i od 1. 1. 1988 do dne dosažení její zletilosti 1/4 čisté mzdy povinného (popřípadě jiného obdobného příjmu) a 1/4 částečného invalidního důchodu, ale že srážky na tuto pohledávku lze provádět jen v rozsahu uvedeném v ustanovení § 276 až § 281 (zejména § 278 až § 279) o. s. ř. a § 1 a § 2 nařízení vlády ČSFR č. 16/1983 Sb.

S ohledem na skutečnost, že povinný má více plátců mzdy, a ve smyslu ustanovení § 298 odst. 2 o. s. ř. bude provádět poukazy soud prvního stupně, avšak výživné je určeno zlomkem příjmů oprávněného, jeví se jako nezbytné, aby plátce mzdy a poukazující úřad sdělovali soudu měsíčně i příjmy povinného, aby mohl soud včas a správně poukázat sraženou částku.

Další námitky povinného uvedené v odvolání, kterými vysvětluje povinný důvod vzniku dluhu na výživném a kterými brojí proti výši určeného výživného, přičemž poukazuje na svou sociální situaci, nejsou pro posouzení uznání rozhodnutí a nařízení výkonu právně významné.

Ze všech uvedených důvodů proto odvolací soud změnil rozhodnutí soudu prvního stupně způsobem shora již vysvětleným.

Poznámky pod čarou:

1) Srov. též rozhodnutí uveřejněné pod č. 26/1983 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.